

“The main thing is to be satisfied with your work yourself. It’s useless to have an audience happy if you are not happy.” – legendary composer Aaron Copland on the conditions of creativity, the interplay of emotion and intellect, and the trap of public opinion. <http://www.brainpickings.org/2014/09/09/aaron-copland-creative-experience/>

Seara a fost o degustare de vinuri, cu prezentare de circa 2 ore despre detalii cu struguri, arome, climat, ani buni și procese de creare a vinurilor ca artă... ne-am simțit excelent cu colegii de la Club la restaurantul hotelului pe care un coleg/ prieten îl are în proprietate. Ziua care urma exista posibilitatea unei ture prin ceva pădure seculară din Maramureș, împreună cu niște colegi și prieteni din sectorul neguvernamental și al cercetării silvice... sau exista vag și varianta zborului. Tu ce ai alege? Suprapunerile opțiunilor potențiale... Îmi aduce aminte că și în urmă cu un an (17 octombrie 2013) am ales să zbor peste Maramureș în lumini splendide de toamnă în loc să particip la întâlnirea Clubului de la Roma la Banca Națională – București (ARCoR, în care sunt membru), Conferința Aniversară 20 de ani ARCoR „Europa, încotro?” în care a fost prezent viconte Etienne Davignon, Președintele Grupului Bilderberg. Rar ai ocazia să poți purta discuții cu o astfel de persoană, sau niciodată. Dar și să zbori și să fotografiezi prin toamna maramureșeană târzie este o senzație extremă: dacă pierdeam acele lumini și culori... era păcat. Cândva trebuia să plec în China dar erau prea multe activități în ceva proiecte derulate prin Maramureș; în acest stil au fost lăsate să se piardă și niște călătorii prin Egipt, Israel, Brazilia, Kenya... Ceva regrete ai când vezi aceste suprapuneri, dar nu le putem avea pe toate; decât pe unele.

Când simți ce putere are dihania, să ne ridice în aer câteva tone de oameni și echipamente și să ne poarte lin peste peisaje, peste ape și peste dealuri, să zboare la punct fix ca o uriașă libelulă metalică... e ceva splendoare în tehnologia asta.

Dacă zbori de câteva ori peste Sighet, epuizezi destul de rapid obiectivele care ar merita fotografiate; destul de repede devine redundant ceea ce faci, dar poate că niște noi unghiuri, niște lumini mai bune, pot aduce ceva nou, ceva mai special. Bine, îmi pot eu imagina și zboruri mai extravagante, în condiții de lumină pe care eu să le definesc, să staționăm în puncte pe care eu să le hotărâsc și să îi comunic pilotului... și altfel ar arăta lucrurile, dar pentru asta mai

trebuie să existe câteva aspecte care așteaptă rezolvare. Dacă te joci cu imaginile, poți transforma parțial în alb-negru imaginile, în sensul să diminuezi la zero toate canalele de culoare în afara celui galben și verde; poți astfel scoate în evidență vegetația care mai persistă încă în orașul acesta care este brutal aflat sub asediul drujbașilor care nu suportă culoarea verde și nici aerul prea proaspăt, care taie orice copac mai monumental și plantează în loc o Tufă de Veneția.

Din zbor, frumoase și tradiționalele biserici de lemn din Maramureș în majoritatea cazurilor sunt atât de puțin semnificative în peisaj încât greu le poți detecta; nu par prea semețe, ci niște construcții integrate în peisaj; în satele care au rămas mai tradiționale, ele se ridică în zona centrală a localității, dar destul de greu se pot face niște imagini care să prezinte ceva spectaculozitate. Mai ușor poți să detectezi în peisaj “mănăstirile” noi, cele recent ridicate ca să impresioneze țăranii, acum în secol 21; aceste construcții năzuiesc în sus – dar se termină la înălțimea care nu a putut să fie depășită de acele bucăți de lemn puse una peste alta. Preocupările care le-au dat naștere îmbină la perfecție tradiția prelucrării lemnului cu afaceri bisericesti hrăpărețe, care se derulează atunci când alții fac experimente cu hadroni, quarci și studiază quasari, utilizează stația spațială internațională și vor să trimită oameni pe Marte. Probabil că simți o rămânere în urmă, un decalaj de câteva sute de ani. Ce este mai dramatic în legătură cu mania concursului de a ridica biserici de lemn cât mai înalte acum în secolul 21, este că pentru a avea atât de mult lemn de stejar de calitate perfectă, sunt tăiați foarte mulți arbori din care se face câte o bârnă; o astfel de construcție de lemn înseamnă moartea unei întregi păduri, cel puțin a exemplarelor de stejar atât de masive încât să poată să fie utilizate; cât timp pădurile de stejar/ gorun erau bine răspândite în peisaj, construirea unor biserici de lemn destul de mici nu a reprezentat o agresiune de mediu de ordin de mărime mai semnificativ, dar acum, când pădurile mai semnificative de stejar/ gorun ale Maramureșului au câteva zeci de hectare, ridicarea unei noi “mănăstiri” este echivalentă cu o crimă ecologică ce nu poate să fie vreodată remediată. Când privești construcția aceea de bârne, trebuie să simți și miile de cioate ale arborilor care au fost tăiați... ultimele petece de ecosisteme naturale ale stejăretelor/ gorunetelor care nu au reușit să mai trăiască. Îți dai seama cam câte vietăți depindeau de arborii aceia... dar cine era să le bage în seamă? Cimitirul Vesel este un obiectiv turistic vizitat de un mare număr de oameni, atât de pe la noi cât și din alte zone; a fost puternic promovat decenii la rând, ca fiind ceva extraordinar; în esență nu are nimic de a face cu tradiția, este din acest punct de vedere oarecum un fel de kitsch colorat. Mase de turiști care vin cu autocare și vor să vadă Maramureș-în-10-opriri, nu e cazul să ajungă să viziteze măcar cimitirul de la Breb, care păstrează ceva din arhaicul Maramureș, și are ciudate similarități celtice.

Sectorul Tisei care apare în imagini, cuprins între Sighet și Săpânța are o frumusețe evidentă; am încercat să fotografiez acele peisaje care sunt mai sălbatice și mai spectaculoase prin romantismul lor; există și zone unde lanurile de porumb ajung până la marginea apei, unde toată pădurea de luncă a fost distrusă de hrăpăreția umană, dar totuși se mai păstrează și arii unde naturalețea persistă cât poate. Ce bine era dacă aceste imagini puteau să fie realizate în perioada când aveam cercetări de biodiversitate acvatică în ceva proiect transfrontalier România-Ucraina, din care a rezultat și cartea Maramureșul Acvatic... Dacă aveam pe atunci imagini făcute din zbor, se putea face din acea publicație ceva care să illustreze și mai bine realitatea apelor maramureșene.

Zborul cu elicopterul pentru a face fotografiere este cel mai adecvat din punct de vedere tehnic (nu și financiar). Din elicopter ai o largă vizibilitate, nu ca la avioanele de mici dimensiuni care în multe cazuri au tije sub aripi... care îți taie câmpul vizual. Astfel, din elicopter poți fotografia cu obiective cu un unghi mai mare... spre superangular, cea ce înseamnă să cuprinzi mai mult din peisaj de la o altitudine mai joasă... astfel încât calitatea imaginii nu este afectată de pâcla/aburii, particulele din aer. Poți avea alte abordări, alte unghiuri, mai puțin "plate". Poți să mai ai problema că la unele imagini intră câte o pală din elice în imagine, dar oricum, situația este foarte bună din punctul de vedere al câmpului vizual. Capacitatea elicopterelor de a sta în aer la punct fix face ca fotografierea unor anumite obiective să fie de nenumărate ori mai ușoară decât din trecere cu avionul... care oricum are o viteză destul de semnificativă atât timp cât se dorește să nu cadă la sol. Din elicopter poți face imagini cu timp de expunere mai lung, deoarece când stă la punct fix nu ai deloc probleme cu mișcarea, iar la elicopterele de mari dimensiuni nu este nici vibrația o problemă pe care să o percepi la un mod prea brutal (habar nu am cum este la cele mici). Problema cea mai mare a fotografierii din elicopter este costul acestor zboruri, care în general este de circa 4-5 ori mai mare pe ora de zbor față de avioane cu capacitate similară. Totodată, dacă cu un avion îmi pot imagina să ne aventurăm din nou în zone interesante în perioade la fel de aparte, adică cele cu condiții de spectaculozitate, gen zone montane în perioade cu nori și aburi, cu jocuri de lumini și umbre șamd... cu un elicopter pare spre imposibil să faci așa ceva. Spre exemplu nu prea cred că elicopterele acestea ar ieși prin nori deasupra plafonului, să poți face poze cu vârfuri înzăpezite care ies din oceanul vaporilor de apă. Plus că la condiții atmosferice mai dure, cu pulsee agresive ale vântului, cred că riscul să fie probleme este exagerat de mare; din câte percep eu, cu elicopterul se pot face fotografii în condiții atmosferice calme, pe vreme bună. De fapt, se poate deduce de aici că până la urmă deși este important să existe o adecvare a mijloacelor tehnice față de subiectele abordate... totuși... indiferent că zbori cu balonul cu aer cald, cu avionul de mici dimensiuni sau cu elicopterul, tot ai nevoie de capacitate de creativitate (documentar/artistică), o viziune care este esențialul din fotografie.

Deși există condiții bune de fotografiere din zborul cu elicopterul, pentru a face o serie de imagini care să aibă ceva impact vizual este nevoie de aparatură rezonabilă (nu extremă cu hiperteleobiective... că nu e cazul) și mai ales este nevoie de abilitate de fotografiere, încât să poți decide într-o fracțiune de secundă care este subiectul ce merită abordat, cum trebuie el încadrat, să simți când vine momentul cel mai bun pentru a apăsa pe declanșator și a face o serie, o rafală de bracketing din care se poate ulterior alege una. Adică, e nevoie într-un fel "să ai fotografia în sânge".

Planuri de viitor? Pe la sfârșit de septembrie sau început de octombrie ar merita un zbor cu avionul prin Maramureș, exact în perioada când culorile sunt cele mai frumoase în zona joasă, depresionară... iar diminețile sunt cu cețuri și păcle care se preling în fuioare; acest zbor este foarte probabil să fie în 2014. Deja acum există un material fotografic care să poată reprezenta baza solidă pentru un album cu Maramureșul din Cer... care este posibil să fie tipărit în viitorul apropiat. Ar mai fi nevoie de ceva imagini de iarnă... dar condițiile meteorologice mai aparte, zilele scurte și dificultățile zborurilor de iarnă încă nu au permis realizarea lor (dar se poate spera să fie făcute în iarna care urmează). Simt că se conturează un anumit stil de abordare care produce un fel de imagine non-banală, un stil care probabil că ar merita să fie replicat și în alte zone. Pentru viitor, pe lângă continuarea fotografierii din zbor a Maramureșului, Dobrogei și Deltei, am să încerc să creez contextul pentru a extinde acest tip de activitate și peste Munții Apuseni, Făgărași, Retezat, Piatra Craiului, Bucegii, Ceahlău, Secuime, cetăți din Transilvania, Domogled – Valea Cernei – Cazanele Dunării,... șamd. Culmea este că eu știu cum ar arăta acele imagini făcute din zbor în peisajele care au fost străbătute de atâtea ori la nivelul deplasării terestre; simt câtă splendoare ar avea în ele și știu că trebuie să iubești foarte mult acele locuri și să ai pasiune pentru fotografiere de acest gen... pentru a avea capacitatea de a realiza acel tip de imagine. Pentru asta este nevoie de parteneriate punctuale și funcționale, care să fie în interesul părților. Ușor de zis, nu? Este posibil ca nimic să nu se realizeze din toate acestea, la fel cum este posibil să le vină rândul la toate. Pentru fotografierea din aer în orice zonă a peisajului carpato-danubiano-pontic, a unor arii protejate (parcuri naționale, rezervații, situri Natura 2000...) sau așezări umane (orașe, sate, comune...), a unor obiective de interes (hoteluri, infrastructură de orice fel) unde aveți nevoie de imagini de acest gen, mă puteți contacta la adresa: lengyelpeter@yahoo.com

AUTOR: ©

[dr. Peter Lengyel](#)

NOTA: O galerie foto impresionanta cu sute de poze fascinante gasiti pe blog-ul:

<http://peterlengyel.wordpress.com/2014/09/09/cu-elicopterul-prin-maramures/>

Making-of: La zboruri de fotografiere, când știu că voi avea ușa deschisă și curentul de aer va fi pe măsură, în general port cagulă care să mai protejeze ceva. Dacă stai în acel curent timp mai îndelungat, efectele pot ulterior să apară, așa că este bine ca ele să fie cât de cât evitate. În elicopter nu este curent nici pe departe asemănător cu cel pe care îl constați când zbori cu avioane de pe care ai luat jos ușa, pentru a putea face imagine.

PS. Alte considerații despre modul de a face fotografiere din zbor, precum și sute și sute de imagini din zboruri anterioare prin Maramureș se pot vedea la linkurile:

Zboruri peste Verde – Maramureș

<http://peterlengyel.wordpress.com/2011/08/23/zboruri-pest-verde-maramures/>

Zboruri Sălbatic de Toamnă...

<http://peterlengyel.wordpress.com/2013/10/21/zboruri-salbatice-de-toamna-maramures/>

Zboruri cu Balonul prin Maramureș

<http://peterlengyel.wordpress.com/2011/07/04/zboruri-cu-balonul-prin-maramures/>

Cu elicopterul prin Maramureș (Autor: dr. Peter Lengyel)

Scris de dr. Peter Lengyel

Joi, 11 Septembrie 2014 12:55 - Ultima actualizare Joi, 11 Septembrie 2014 13:11

Zbor de Mai în Maramureș

<http://peterlengyel.wordpress.com/2014/05/22/zbor-de-mai-in-maramures/>